

This question paper contains 3 printed pages]

O—14—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (First Year) (Distance Education) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2017

HISTORY

Paper II

[मध्ययुगीन भारताचा इतिहास (इ.स. 1206 ते 1707)]

(Tuesday, 9-5-2017)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time— Three Hours

Maximum Marks—80

N.B. :— (i) तात्विक भाग प्रश्न संख्या (4) आहे.

(ii) प्रती प्रश्न गुण संख्या (20) आहे.

(iii) पहिला प्रश्न अत्यावश्यक.

1. वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अत्यावश्यक) : 20

(अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा : 5

(1) भारतावर पहिले मुसलमानी आक्रमण करणारा महमंद बीन कासीम याने कोणत्या प्रांतावर आक्रमण केले ?

(2) महमंद घोरी ने भारतावर किती स्वान्या केल्या ?

(3) अलाई दरवाजा ही वस्तू कोणत्या सुल्तानाने बांधली ?

(4) विजयनगरची स्थापना कोणत्या साली झाली ?

(5) इबादत खान्याची निर्मिती कोणी केली ?

(ब) रिकाम्या जागा भरा : 5

(1) अलतमश हा.....घराण्याचा सुल्तान होता.

(2) पानीपतचे पहिले युद्ध.....यांच्या मध्ये झाले.

(3) खानुआची लढाई इ.स.....मध्ये झाली.

P.T.O.

- (4) नुरजहान ही.....सम्राटाची पत्नी होती.
- (5) सम्राट अकबरांच्यानंतर त्यांचा मुलगा ..... हा मोगल सत्तेचा सम्राट बनला.
- (क) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा : 5
- (1) दीन-ए-ईलाही या धर्माचा संस्थापक.....होता.
(बाबर, हुमायुन, अकबर)
- (2) हल्दीघाटची लढाई इ.स.....मध्ये झाली.
(1576, 1476, 1676)
- (3) सुलतान पदावर आरूढ झाल्यानंतर.....सुलतानाने देवगिरी हे नाव बदलून दौलताबाद हे नाव ठेवले.
(बाबर, अल्लाउदीन खिलजी, महमंद तुघलक)
- (4) .....हा जलालुदीन खिलजीचा पुतव्या होता.
(अल्लाउदीन, बाबर, शेरशहा)
- (5) औरंगजेब हा.....चा पुत्र होता.
(बाबर, हुमायुन, शहजहान)
- (ड) 'अ' स्तंभ व 'ब' स्तंभातील वाक्याच्या जोड्या लावा : 5
'अ' स्तंभ	'ब' स्तंभ
(1) तराईनचे पहिले युद्ध	(अ) शेरशहा व हुमायुन
(2) पानीपतचे पहिले युद्ध	(ब) अकरबर व हेमचंद्र
(3) बिलग्रामची लढाई	(क) रतनसिंह व अलाउदीन खिलजी
(4) पानीपतचे दुसरे युद्ध	(ड) बाबर व इब्राहिम लोदी
(5) मेवाडचे युद्ध (इ.स. 1303)	(ई) महमंद घोरी व पृथ्वीराज चौहान
2. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा : 20
- (1) सुलतानशाही काळातील आर्थिक व शैक्षणिक परिस्थितीचा आढावा घ्या.
- (2) मोगलकालीन वाङ्मयीन साधने स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची संक्षिप्त स्वरूपात उत्तरे लिहा : 20
- (1) सुलतानशाहीची पुरातत्वीय साधने स्पष्ट करा.
  - (2) क्तुबुदीन ऐबकची कामगिरी लिहा.
  - (3) बाबराचे कार्य स्पष्ट करा.
  - (4) शेरशहा सुरची कामगिरी स्पष्ट करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर संक्षिप्त टिपा लिहा : 20
- (1) शहाजहानकालीन आर्थिक परिस्थिती
  - (2) औरंगजेबकालीन सामाजिक परिस्थिती
  - (3) जिझिया
  - (4) मनसबदारी
  - (5) दीन-ए-इलाही.